श्रुतम् Mv. 2. -2 To be faithless (as wife or husband) पतिं या नाभिचरति मनोवाग्देहसंयता Ms. 5. 165; 9. 102. -3 To charm, conjure, exorcise (by spell or incantations), employ spells for magical purposes &c. Rv. 10. 34. 14; वृष्ट्यायुःपुष्टिकामो वा तथैवाभिचरन्नपि Y. 1. 295; 3. 288. -4 to possess, occupy.

अभिचरः A follower, servant, attendant.

अभिचरणम् Enchanting, exorcising, employment of spells for malevolent purposes (such as श्येनयाग); कौटिल्यः कोपनोऽपि स्वयमभिचरणे ज्ञातदुःखः प्रतिज्ञाम् Mu. 4. 12.

अभिचरणीय *a*. Fit for exorcising.

अभिचरितुः *f*. Ved. Enchanting.

अभिचारः 1 Exorcising, enchanting, employment of magical spells for malevolent purposes; magic itself (being regarded as one of the Upapātakas or minor sins); दिग्गजैर्दन्दशूकैश्च अभिचारावपातनैः Bhāg 7. 5. 43; अभिचारेषु सर्वेषु कर्तव्यो द्विशतो दमः Ms. 9. 290; 11. 63. 197; K. 109; ब्रह्मद्विषो ह्येष निहन्ति सर्वानाथर्वणस्तीव्र इवाभिचारः Mv. 1. 62. -2 Killing गतः क्रियां मन्त्र इवाभिचारिकीम् Ki 3. 56. **Comp. -कल्पः** N. of a work on incantations regarded as part of the Atharvaveda. **-ज्वरः** a fever caused by magical spells. **-मन्त्रः** a magical formula, an incantation or formula for working a charm; स्फुटमिद-मभिचारमन्त्र एक Śi. 7. 58. **-यज्ञः, होमः** a sacrifice made for magical purposes.

अभिचारक, -चारिन् (°रिकी, °रिणी *f*.) *a*. Conjuring, enchanting, using magical spells for evil purposes; magical. Ki. 3. 56. **-कः, -री** A conjurer, magician.

अभिच्छाय *a*. Being in shade or turned towards the shade. **-यम्** *adv*. In shade or darkness.

अभिजन् 4 A. 1 To be born to or for (a person or thing), to win, to claim as one's birth-right; स महीमभिजायते Mb. 5. 129. 33; see also under अभिजात (1) below. -2 be born or produced, arise, spring from; कामात्क्रोधोऽभिजायते Bg. 2. 62; स्वाभाविकं तु यन्मित्रं भाग्येनै-वाभिजायते H. 1. 178. -3 To be born or produced again; शुचीनां श्रीमतां गेहे योगभ्रष्टोऽभिजायते Bg. 6. 41; 13. 23. -4 To be, become, be turned into; तस्याः स्पृष्ट्वैव सलिलं नरः शैलोऽभिजायते Rām. -5 To be born of a high family.

अभिज *a*. Born or produced all round.

अभिजनः 1 (*a*) A family, race, lineage; कलहंस-कादभिजनं ज्ञात्वा Māl. 8; नाभिजनमीक्षते K. 104; पतिं त्यक्त्वा देवं भुवनपतिमुच्चैरभिजनम् Mu. 6. 6; Ms. 4. 18; Dk. 135, 170; U. 4. (*b*) Birth, extraction, descent; तुल्याभिजनेषु भूमिभरेषु (धरेषु ?) राज्ञां वृत्तिः M. 1; Ms. 1. 100; Y. 1. 123. -2 High or noble descent, noble birth or family; तान्गुणान्संप्रधार्याहमग्र्यं चाभिजनं तव Rām 4. 17. 20; स्तुतं तन्माहात्म्यं यदभिजनतो यच्च गुणतः Māl. 2. 13; शीलं शैलतटात्पत-त्वभिजनः संदह्यतां वह्निना Bh. 2. 39. M. 5. -3 Forefathers, ancestors; अभिजनाः पूर्वे बान्धवाः Kāśi. on P. IV. 3. 90; also descendants. -4 Native country, motherland, ancestral abode (opp. निवास); cf. Sk. on P. IV. 3. 90 यत्र स्वयं वसति स निवासः (यत्र संप्रति उष्यते Mbh.); यत्र पूर्वैरुषितं सोऽभिजनः इति विवेकः -5 Fame, celebrity. -6 The head or ornament of family; यद्विद्वानपि तादृशोऽप्यभिजने धर्म्यात्पथो विच्युतः Mv. 1. 33. -7 Attendants, retinue (परिजन q. v.); वयसा शाश्वतो धैर्यात् कुलेनाभिजनेन च Mb. 5. 12. 15.

अभिजनन (**-नी** *f*.) Becoming one's high birth; Mv. 5. 18. (v. l.)

अभिजनवत् *a*. Of noble descent, nobly born; °तीम् मालविकाम् M. 5; °वतो भर्तुः श्लाघ्ये स्थिता गृहिणीपदे Ś. 4. 19; आढ्योऽभिजनवानस्मि Bg. 16. 15.

अभिजनितुः *f*. Ved. Being born or produced (Ved.); °तोः to produce.

अभिजात *p. p.* 1 (*a*) Born to or for; भवन्ति संपदं दैवीमभिजातस्य भारत Bg. 16. 3, 4, 5. (*b*) Produced all around. (*c*) Born in consequence of. -2 Inbred, inborn. -3 Born, produced; अजातपक्षामभिजातकण्ठीम् Rām. सर्वे तुल्याभिजातीया यथा देवास्तथा वयम् Mb. 12. 166. 29. -4 Noble, nobly or well born, of noble decsent; तेऽभिजाता महेष्वासाः Mb. 6. 77. 62; जात्यस्तेनाभिजातेन शूरः शौर्यवता कुशः R. 17. 4; Māl. 4; courteous, polite; अभिजातं खल्वस्य वचनम् V. 1; K. 102, M. 3. Māl. 7; अनभिजाते Mu. 2. -5 Fit, proper, worthy. -6 Sweet, agreeable; प्रजल्पितायामभिजा-तवाचि Ku. 1. 45. -7 Handsome, beautiful. -8 Learned, wise; distinguished; संकीर्णं नाभिजातेषु नाप्रबुद्धेषु संस्कृतम् (वदेत्); अभिजातः कुलजे बुधे Nm. **-तम्** 1 Nobility, noble birth. -2 Birth ceremony (जातकर्मन्); यथा हि सूत्यामभिजात-कोविदाः Bhāg. 1. 6. 1. -*adv*. Nobly, politely, courteously; °तं खलु एष वारितः Ś. 6.

अभिजातिः *f*. Noble birth. Mb.

अभिजि 1 P. 1 To conquer completely. -2 To acquire by conquest. -*Desid*. To desire to win or conquer, acquire.

अभिजयः Conquest; complete victory.

अभिजित् *a*. [अभि-जि-क्विप्] 1 Victorious, conquering completely. पराभिजिद्रन्धनगन्धवाहः Rām. 6. 109. 12. -2 Helping in conquering completely. -3 Born under the constellation अभिजित P. IV. 3. 36, see अभिजित. *m*. 1 N. of Viṣṇu. -2 N. of a sacrifice, part of the great sacrifice called गवामयन; (यजेत) अभिजिद्विश्वजिद्भ्यां वा Ms. 11. 75, also used for अतिरात्र q. v. -3 N. of a star; N. of one of the lunar mansions. -4 Name of a son (Hariv.) or the father (V. P.) of Punarvasu. *n*. 1 The 8th Muhūrta of the day, mid-day (fit for a Śrāddha ceremony). -2 N. of a लग्न favourable to setting out. **-Comp. -मुहूर्तः** The 8th Muhūrta or period comprising 24 minutes before and 24 minutes after noon. **-विश्वजितौ** the two Soma-sacrifices Abhijit and Viśvajit.